

Kansalaisaloite.fi

- [Etusivu](#)
- [Selaa kansalaisaloitteita](#)
- [Tee kansalaisaloite](#)
- [Ohjeet](#)
- [Tiedotteet](#)
- [På svenska](#)
- [Kirjaudu](#)

Terapiatakuu mielenterveyspalveluihin pääsyn nopeuttamiseksi

20.2.2019

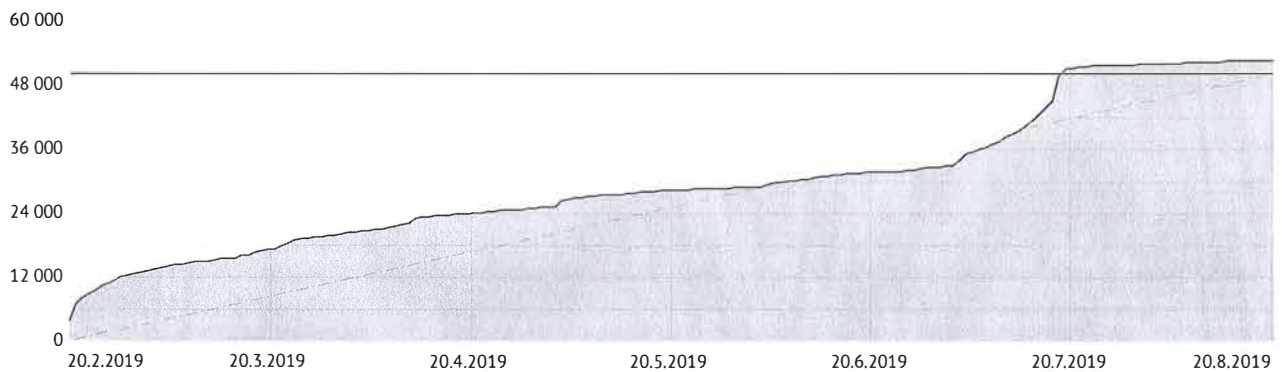
1. Aloituksen vireillepano
2. Kannatusilmoitusten keräys
3. Kannatusilmoitusten tarkastus
4. Lähetys eduskuntaan

~~Aloituksen vireillepano~~ → ~~Kannatusilmoitusten keräys~~ → ~~Kannatusilmoitusten tarkastus~~ → **Lähetys eduskuntaan**

Väestörekisterikeskus on tarkastanut kannatusilmoitukset ja vahvistanut aloituksen saaneen vähintään 50 000 kannatusilmoitusta.

Kannatusilmoituksia tässä palvelussa **52 107**

kokonaiskertymäpäivätasolla

Kuvaajassa näytetään vain Kansalaisaloite.fi-palvelussa kerätyt kannatusilmoitukset. Kuvaaja päivittyy vuorokauden vaihtuessa.

[Voit upottaa kuvaajan omille verkkosivuilleesi täältä.](#)

Kansalaisaloituksen otsikko

Terapiatakuu mielenterveyspalveluihin pääsyn nopeuttamiseksi

Aloituksen päiväys

20.2.2019

Aloituksen muoto

Lakiehdotus

Oikeusministeriön asianumero

VN/1063/2019

Aloituksen sisältö

Aloitteessa ehdotetaan säädettäväksi mielenterveystakiin uusi pykälä nk. terapiatakuusta ("4 a §, Mielenterveyspalvelujen piiriin pääsy") ja muutettavaksi terveydenhuoltolain 27 §:n 2 momentin 3 kohtaa.

Mielenterveystaki

14.12.1990/1116

1 luku Yleiset säännökset

4 a § Mielenterveyspalvelujen piiriin pääsy

Perusterveydenhuoltoon sisältyy mielenterveyden häiriöiden soveltuva psykoterapia ja muu psykososiaalinen hoito. Terveydenhuollon ammattihenkilön on tehtävä hoidon tarpeen arviointi viimeistään kolmantena arkipäivänä siitä, kun potilas otti yhteyden terveyskeskukseen, jolle arviota ole voitu tehdä ensimmäisen yhteydenoton aikana. Perusterveydenhuollossa toteutettava mielenterveyden häiriön tarpeelliseksi todettu psykoterapia tai muu psykososiaalinen hoito on järjestettävä neljän viikon sisällä siitä, kun hoidon tarve on arvioitu jolleivät lääketieteelliset, hoidolliset tai muut vastaavat seikat muuta edellytä.

Terveydenhuoltolaki
30.12.2010/1326
6 luku
Hoitoon pääsy
27 § Mielenterveystyö

Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarpeellinen mielenterveystyö, jonka tarkoituksena on yksilön ja yhteisön mielenterveyttä suojaavien tekijöiden vahvistaminen sekä mielenterveyttä vaarantavien tekijöiden vähentäminen ja poistaminen.

Tässä laissa tarkoitettuun mielenterveystyöhön kuuluu:

- 1) terveydenhuollon palveluihin sisältyvä mielenterveyttä suojaaviin ja sitä vaarantaviin tekijöihin liittyvä ohjaus ja neuvonta sekä tarpeenmukainen yksilön ja perheen psykososiaalinen tuki;
- 2) yksilön ja yhteisön psykososiaalisen tuen yhteensovittaminen äkillisissä järkyttävissä tilanteissa;
- 3) mielenterveyspalvelut, joilla tarkoitetaan mielenterveyden häiriöiden tutkimusta, hoitoa ja lääkinnällistä kuntoutusta. Perusterveydenhuoltoon sisältyy mielenterveyden häiriöiden hoitoon tarpeelliseksi todettu hoidollinen psykoterapia ja muu psykososiaalinen hoito.

Terveydenhuollossa tehtävä mielenterveystyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden kunnassa tehtävän sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.

Mielenterveystyöstä säädetään lisäksi mielenterveyslaissa (1116/1990) ja sosiaalihuoltolaissa. (30.12.2014/1303)

Perustelut

Yli puolet suomalaisista kokee jossakin vaiheessa elämänsä mielenterveyden häiriön, mutta vain puolet mielenterveyden häiriötä sairastavista saa tarvitsemaansa hoitoa.

Ehdotettu lakimuutos perusterveydenhuoltoon sisältyvien mielenterveyspalvelujen terapiatakuusta takaa kaikille nopean pääsyn hoidolliseen psykoterapiaan tai muuhun psykososiaaliseen hoitoon ensimmäisen terveyskeskuskäynnin jälkeen.

Terapiatakuu toteuttaa terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston (PALKO) suosituksen (23.11.2018), jonka mukaan vaikuttavaksi todetut psykoterapiat ja muut psykososiaaliset hoito- ja kuntoutusmenetelmät kuuluvat mielenterveys- ja päihdehäiriöissä terveydenhuollon julkisesti rahoitettuun palveluvalikoimaan. Suositusten mukaan niitä tulee olla tarjolla osana eriasteisten häiriöiden tavoitteellista ja tarpeenmukaista hoitoa tai kuntoutusta.

Ehdotetun lakimuutoksen myötä soveltuva varhaista hoitoa tarjottaisiin jo perusterveydenhuollossa. Hoidon tarve tulee arvioida välittömästi apua haettaessa, ja oireen mukaisen psykoterapiahoidon tai muun psykososiaalisen hoidon tulee alkaa kuukauden sisällä.

Terapiatakuu kattaa mielenterveystyötä tekevän ammattilaisen toteuttaman soveltuvan hoitomuodon, joka vastaa potilaan oireita ja avuntarvetta. Hoidon alkamiseksi ei tarvittaisi erikoislääkärin asettamaa diagnoosia.

Mikäli potilas tarvitsee mielenterveyden oireen tai häiriön varhaisen terapiajakson jälkeen jatkohoitoa, hänet ohjataan erikoissairaanhoidon tai Kelan korvaaman kuntoutuspsykoterapian piiriin.

Psykososiaaliset lyhytinterventiot ovat tutkimusnäyttöön perustuva vaikuttava hoitokeino, jota muista hoitomuodoista poiketen ei ole riittävästi tarjolla julkisissa terveyspalveluissa. Psykososiaalisella interventiolla tarkoitetaan mielenterveystyötä tekevän ammattilaisen toteuttamaa varhaista soveltuva psykososiaalista hoitomenetelmää. Hoito voi toteutua yksilö- tai perhekäynteinä tai ryhmässä, jos itsehoidosta, vertaistuesta, tai tukikeskusteluista ei ole riittävä apua.

Lyhyitä psykososiaalisia hoitoja voivat tarjota koulutetut mielenterveystyötä tekevät terveydenhuollon ammattihenkilöt. Psykoterapioita voivat tarjota psykoterapeuttikoulutuksen täydennyskoulutuksena suorittaneet ammattilaiset.

Mielenterveyden häiriöiden hoidon kustannukset eriarvoistavat suomalaisia. Tuoreen OECD-raportin mukaan köyhyyden ja heikentyneen mielenterveyden yhteys on Suomessa ilmeinen. Eri tuloryhmien välinen ero masennuksen esiintyvyydessä on Suomessa Euroopan maista korkein. (OECD 2018)

Terapiatakuun avulla potilas saisi hoitoa, vaikka hänellä ei olisi taloudellista mahdollisuutta hakeutua yksityiseen psykoterapiaan. Potilas saisi ehdotetun lakimuutoksen myötä hoitoa myös silloin, kun hänelle ei voida myöntää Kelan korvaamaa kuntoutuspsykoterapiaa tai Kelan korvaamaa kuntoutuspsykoterapia ei sovellu hoitomuodoksi esimerkiksi omavastuun suuruuden tai hakuprosessin pituuden takia. Ajanjakso terveyskeskukseen hakeutumisesta kuntoutuspsykoterapian alkamiseen on noin 7 – 12 kuukautta.

Kelan korvaaman kuntoutuspsykoterapian rinnalle tarvitaan julkisessa perusterveydenhuollossa mahdollisuus varhaiseen lyhytpsykoterapiaan sekä

muihin psykososiaalisiin lyhytinterventioihin.

Kelan korvaama kuntoutuspsykoterapia kohdentuu aikuisille, joiden opiskelu- tai työkyky on uhattuna. Se rajaa ulos esimerkiksi työkyvyttömyyseläkeläiset. Kuntoutuspsykoterapia jakautuu myös alueellisesti epätasa-arvoisesti: Uudellamaalla Kelan korvaamassa kuntoutuspsykoterapiassa käydään lähes kolme kertaa useammin kuin Lapissa, vaikka THL:n mielenterveysindeksin mukaan psykoterapian tarve on suurempi Lapissa.

Ehdotettu lakimuutos parantaisi hoidon saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Oikea-aikaisen avun myötä mielenterveyden oireiden ja häiriöiden syveneminen vähenisi. Painopiste siirtyisi pitkistä, hitaasti saatavista psykoterapioista nopeisiin psykososiaalisiin hoitoihin, joita riittäisi useammalle.

Terapiatakuu rakentaisi Suomeen tehokkaat perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut, ja täydentäisi nykyjärjestelmää tuomalla avun saataville nopeammin, helpommin ja asiakaslähtöisemmin.

Mielenterveyden häiriöiden kokonaiskustannukset Suomessa ovat OECD:n arvion (2018) mukaan noin 11 miljardia vuodessa. Sijoitus mielenterveyteen maksaa tutkimusten mukaan itsensä takaisin moninkertaisesti, koska sairausetuksien käyttö vähenee, työntantajien sairauspoissaolokustannukset ja muut työelämäkustannukset vähenevät.

Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujärjestelmä on kustannustehokkaampi kuin erikoissairaanhoidon perustuva järjestelmä: varhaisen hoidon tiedetään ennaltaehkäisevän oireen tai häiriön syvenemistä ja vähentävän muiden terveydenhuoltopalvelujen käyttöä. Järjestämällä varhaista psykoterapiaa tai muuta psykososiaalista hoitoa osana julkista perusterveydenhuoltoa ja lisäämällä niiden saatavuutta syntyy merkittävä, kansantaloudellisesti kannattava terveyshyöty.

Terapiatakuun vuosikustannus on toteuttamistavasta riippuen noin 35 miljoonaa euroa. Osittain terapiatakuuta voidaan toteuttaa nykyistä henkilöstöresursseja hyödyntämällä, mutta terapiatakuun toteuttaminen vaatii myös lisäresursseja. 35 miljoonan euron kustannus muodostuu psykososiaalista hoitoa antavan ammattihenkilön työpanoksesta ja täydennyskoulutuksesta. Vaadittavaan henkilöstöresurssiin vaikuttaa hoitomuoto ja toteutuvien hoitajaksojen määrä.

125 000 hoitajaksojen toteutuminen vuosittain vastaa noin 800 henkilötyövuotta.

Mikäli koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevat henkilöt saisivat terapiatakuun myötä varhaista hoitoa perusterveydenhuollossa, arviolta 7500 henkilöä kuntoutuisi vuosittain etuuksien piiristä työelämään. Tämä tuottaisi noin 340 miljoonan vuosittaisen kustannussäästön, koska etuuksien käyttö vähenisi ja ansioverotulot kasvaisivat. Terapiatakuuseen sijoitettu euro merkitsee siten kokonaisuutena lähes kymmenen euron säästöä.

Kokonaisuutena uudistus vähentäisi yhteiskunnallisia kustannuksia ja lisäisi hyvinvointia.

Aloitteen taloudellinen tuki

Ei ole

Kannatusilmoitusten keräystavat

- Kansalaisaloite.fi
- Paperilomakkeet

Tähän mennessä muualla kerättyjen kannatusilmoitusten yhteismäärä

Kerääjän ilmoittama arvio: 953 kpl

Linkit muihin verkkosivuihin

[Lisätietoa terapiatakuusta](#)

[Mielenterveyslaki](#)

[Terveydenhuoltolaki](#)

[Terapiagaranti på svenska](#)

[In English: Immediate access to therapy](#)

Vastuhenkilöt

Vireillepanijat

Pauliina Alametsä

Pia Hytönen

Edustajat

Pauliina Alametsä

Varaedustajat

Kalle Erkkilä

Pia Hytönen

Kansalaisaloite.fi on oikeusministeriön ylläpitämä ja tuottama verkkopalvelu.

[Lue lisää >](#)

Kansalaisaloite.fi on Traficomin hyväksymä palvelu.

[Lue lisää >](#)